

Bilag IV.

Dr. juris Vinding Kruse,
Professor ved Universitetet.

København, den 21. Februar 1929.

Til Folketingets Udvalg angaaende Forslag til Lov angaaende Fuldmægtige ved Underretterne udenfor København m. m.

I Besvarelse af det ærede Udvalgs Forespørgsel af 21. ds. skal jeg bemærke: I det jeg i det hele anser Gennemførelsen af Lovforslagets Hovedprincip for et meget væsentligt Fremskridt, maa jeg om et enkelt Punkt i Lovforslaget, nemlig § 4, 1.s Regel om, at Dommerkontoret skal være Publikum behjælpeligt med „Affattelse af Testamenter“ og med „den rent formelle Affattelse af Skøder og Pantebreve“, udtale, at denne Regel efter hidtidig Erfaring paa disse Omraader vil føre ind i en Rets-tilstand, der frembyder store Betænkeligheder og sandsynligvis vil berede den Befolkning Skuffelser, som man ønsker at hjælpe gennem Lovbestemmelsen. Staten paa-tager sig herved som en egentlig Statsopgave Affattelse af private Dokumenter, en Opgave, der hidtil har været overladt det private Initiativ, og som i Virkeligheden kun det private Initiativ kan løse paa en for Befolkningen betryggende Maade. Forud for et Testamentes, et Skødes eller et Pantebrevs betryggende Affattelse maa der i Praksis gaa en omhyggelig Overvejelse af en Række Eventualiteter og ofte tillige en Undersøgelse af en Række faktiske Forhold, en Overvejelse og Undersøgelse, man absolut ikke kan forlange af et Embedskontor. For dette vil Affattelsen af Testa-menter, Skøder og Pantebreve naturlig blive en blot *Blanketudfyldning*, uden nær-mere Undersøgelse eller Overvejelse af samtlige det enkelte Kontraktsforholds ofte indviklede Enkeltheder; og et Dommerkontor har paa Grund af dets mange andre Forretninger simpelt hen ikke Tid hertil. Den jævne Befolkning, der indfinder sig paa Dommerkontoret, vil dernæst ikke selv foretage den nævnte Undersøgelse og er end ikke saglig i Stand dertil, og den vil saa meget mere forsømme en forudgaaende Under-søgelse, som en Lovregel som den nævnte vil indgive Befolkningen den Illusion, at de trygt kan overlade alt dette til Embedskontoret.

At Lovforslagets nævnte Regel i Praksis vil blive en saadan Illusion for den store Befolkning, har vi Erfaring for. I tysk Retsliv har Publikum nemlig efter den dér raadende Grundbogordning kunnet faa Skøder og Pantebreve affattet paa Dommer-kontorerne. Denne Ordning har imidlertid i Praksis i ret store Kredse af den jævne Befolkning vist sig svækkende paa den private Selvvirksomhed i Kontraheringen. Da nemlig den endelige Overdragelse først foregaar for Retten, opsætter Parterne ofte deres afgørende Forhandling til deres Møde for Dommeren; og derved forledes de i adskillige Tilfælde til at forsømme at oprette en ordentlig skriftlig Kontraktfor-inden. Den private, i Enkeltheder udarbejdede Kontrakt har blandt mange andre Fordele ogsaa den gode Side, at den tvinger Parterne til selv nøje at gennemtænke, forudse og træffe Bestemmelse om Mellemværendets mange Punkter og Eventuali-teter. Men under den tyske Ordning sker det ikke saa sjældent, at Parterne møder ret uforberedte for Dommeren med Hensyn til Vilkaarene i Enkeltheder. For Retten former Overdragelsesakten sig imidlertid ganske abstrakt, løsrevet fra Mellemværendet i øvrigt, i Henhold til en konstant Formular; følgelig kan Akten, navnlig for den jævne Menigmand, i Stedet for at skabe Sikkerhed ofte efterlade meget Rum for Uklar-hed og Tvivl om Aftalens nærmere Indhold. Det er under en saadan Ordning ogsaa forstaaeligt, at Parterne, naar de hører til den mindre bemidlede Befolkning, paa Kontraheringens forberedende Stadium fristes til at lade sig nøje med juridisk usag-kyndige Hjælpere som Kommissionærer o. lign. Man tænker rimeligvis som saa, at den afgørende Akt jo skal foregaa for en Dommer, altsaa under en Jurists Opsyn; dette